

EELK JUURU MIHKLI KOGUDUSE LEHT

Nr 1 (23)

Juuli 2011

Jeesus ütleb: "Mina olen tulnud maailma kohtumõistmiseks, et need, kes ei näe, hakkaksid nägema, ning nägijad jääksid pimedaks."

Jh 9:39

"Seesmärgist" ja jumalariigist

Taevariik on põllusse peidetud aarde sarnane, mille inimene leidis ja peitis jälle. Ta läks rõõmuga ja müüs ära kõik, mis tal oli, ning ostis selle põllu. Veel on taevariik kaupmehe sarnane, kes otsis ilusaid pärleid. Kui ta siis leidis ühe eriti hinnalise pärli, läks ta ja müüs maha kõik, mis tal oli, ning ostis selle. (Mt 13:44-46)

Head sõbrad, need kaks kuulnud võrdumit, tähendamissõna on jätkuks mitmetele tähendamissõnadele taevariigist, mida evangelist Matteus siin ühtejärke esitab. Mõistukõned (ehituselt nagu anekdoodidki) viitavad verbaalselt (sõnadega) nii palju kui võimalik loo- ja elu tuuma poole, kuid selle tuuma peab kuulaja siiski ise taipama - just nimelt **taipama**, ehk haarama tervikut - sõnad on poolikud ning mõtted ja tundemaailm samuti, elu mitte. "Elu" nähakse Uues Testamendis põhiliselt kahe sõnaga: zoe kui Jumala juurde kuuluv, "igavene elu", ja bios kui "igapäevane elu". Kui taibata (prohvetite keeles ka "näha" ja "kuulda"; Jesaja näiteks ütleb: "Silmad teil on ja te ei näe, kõrvad teil on ja te ei kuule!") looduse ehituskive ja kavandit argipäevas, siis haaratakse taipaja (tihti hüütakse neid leiutajateks, kuid nad ei leiuta ise midagi, vaid nad jõuavad taipamiseni, hämmastumiseni, imestuseneni, ilmutuseneni) suurde elumängu ja ta on jahmunud ja õnnelik ja rahul üleni. Siis on ta sarnane kuulnud mõistukõnede tegelastele, kes kõigest ülejäanust loobuvad ja koonduvad sellele ühele ja ainsamale. Sellepärast pole mõistukõned kunagi ähvardava alatooniga ega kohtumõistmiseks, vaid "südamega" (inimese keskmega) äratundmiseks ja taipamiseks. Ja siis on igasugused viited Jumala "kohtule" **kohtumise** põhitähendusega - Jumalaga kohtumine on kogu inimese elu eesmärk, veel täpsemalt **seesmärk**. Mõistukõnede tuum asub ka inimese sees, on "põllusse peidetud aare", või see ainus ja eriline "pärl", jumalariik.

"Jumalaga kohtumine" on inimese

põhiülesanne, sel moel ei jäeta talle antud "talenti" kasutamata (mõistukõne "talentidest", mis eesti keeles tähendab ka "anne" ehk "and" või "antu"). Seda ei ole vaja leiutada, ega saagi mingil moel - see on juba olemas - sünniga kaasa antud! (prohvet Jeremija sõnadega: "Juba ema ihus oled Sa mind valmistanud/voolinud"). Põhiasi on kogu aeg olemas, siin ja praegu, Sinus! Natuke nagu Pinocchio (Buratino) loos - üks on olemas, tarvis leida võti - leida kuldvõtmeke. Jeesusel oli kuldvõtmeke, ta sirutas seda inimeste poole: võtke! Sirutas mõistukõnedes ja enese isikus (sisimas on need üks ja sama), muul moel pole võimalik. See peab olema peidetud ja avalik, selline paradoks. Umbes nagu ühes indiaani loos, kus vaimud oma koosolekul otsustavad, et "paradiis" tuleb inimeste eest peita sinna, kust nad ei oskaks otsida, sest nad lähevad tülli selle pärast (kui see saadaks pühapäevitades kätte nagu muu meelelahutus); peidavad seepärast inimese "südamesse". Kuld on kogu uusaja ajanud inimesi sõgedaks ja kauemgi (antiiksed mõistujutud Kröösusest näiteks), sellepärast see kuldvõtmeke seatakse inimese ette läbi mõistukõne, läbi kõverpeegli (ja see ei paista üldse ihaldatav).

Mõistukõnedes kasutatakse igapäevaseid pilte, kõigile arusaadavaid, ei filosoferita abstraktsete mõistetega metafüüsikast, vaid räägitakse olemisest ja elust endast. Sõnadel on keelelised piirid või koguni müürid, seepärast kasutab Jeesus mõistukõnet, peites pildi sisse elu tuuma ja olemuse. See tuum ja olemus on ka kuulajas, nõnda aktiveeritakse see olemuslik tuum inimeses, tehakse punktmassaazhi "südamele", elu- ja olemisekeskusele. Seetõttu võib evangeeliume nimetada "heaks ravimiks" igasuguseks puhuks, seepärast tähendabki "evangeelium" rõõmusõnumit ja seda ning kogu Piiblit ei pea pelgama, vaid sisenema sesse maailma. See on esimene samm

Foto: Kalev Kask

sisenemise teel, sest kogu pühakirja tekst sisaldab inimest ning aktiveerib selle meis. Nõnda toimub "põllu" kultiveerimine (sõna "kultuur" pärineb kahest põhisõnast: "kultus" ehk jumalapälving ning "kultiveerima" ehk maad harima), pinna kobestamine kuni tera langeb kohevasse mulda. Ja pisikesest terakesest võib kasvada suur puu, ilmapuu.

Kus on taevariik või jumalariik, küsiti Jeesuselt. Ja ta rääkis mõistu, et taibataks. Taibataks seisatada nagu anekdoodi või mõistukõne lahendamisel, taibataks jääda vaikseks ja uudishimulikuks ühteaegu. Oodates ja ootamast lakates ühteaegu. Küünitades ja lõdvestudes ühteaegu. Kuidagi nii nagu Austraalia põlisisasukad mängivad oma didzheriduud, kuni inimese pikkust, eukalüptiokstast uuristatud pilli, millesse üheaegselt puhutakse suust õhku ja samaaegselt ninast hingatakse sisse. Selline õhuringlus, selline elu ringlus ja kõiksus. Sellega sarnane ongi jumalariik.

Tauno Kibur
koguduse õpetaja

Uus Ida-Harju praost on Tauno Kibur

Foto: Jaak Kadarik

Praost ja õpetaja Tauno Kibur

2. mail Tuhalas peetud Ida-Harju praostkonna sinodil astus tagasi senine praost, Jüri koguduse õpetaja Tanel Ots. Tagasiastumist oli ta juba pikemalt ette valmistanud, et erinevate tööde ja tegemistega mitte liigselt killustuda. Uueks praostiks valiti üksmeelselt Juuru koguduse õpetaja Tauno Kibur ja abipraostiks Kose koguduse vaimulik Mare Palgi. Konsistoorium kinnitas otsuse järgmisel päeval. Vahemärkusena olgu lisatud, et me koguduse eelmine õpetaja Marko Tiitus on Viljandi praostkonna praostiks.

See on tähelepanuväärne sündmus me koguduse ajaloos - 76 aasta järel on taas Juuru koguduse õpetaja pidamas praosti ametit. Eelnevalt on selles ametis olnud alates praostkonna loomisest 1627. aastal seitse me koguduse hingekarjast, viimati sakslane Christfried Brasche aastatel 1929 - 1935.

Nimetatud sündmus annab meile võimaluse põgusalt tutvustada lehelugejale praosti ametit ja Ida-Harju praostkonda üldisemalt. EELK põhikirja ja kirikuseadustiku (2010) järgi on neljaks aastaks valitav praost praostkonna juht, kelle ametiülesanneteks on juhtida ja koordineerida praostkonna tööorganite, vaimulike, töötajate ja koguduste tegevust; täita peapiiskopi ja kiriku juhtimisorganite juhiseid ja otsuseid ning korraldada nende elluviimine praostkonnas; olla praostkonna vaimulikele ja töötegijatele hingekarjaseks ning valvata nende ametipidamise ja kõlbelse elu üle; visiteerida ja külastada praostkonna

kogudusi; lahendada vaimulike seas ja kogudustes tekkinud arusaamatusi ja väärnähteid; rakendada ettenähtud korras kirikukari; korraldada praostkonna majandustegevust ja teostada järelvalvet praostkonna koguduste juhtimisorganite tegevuse üle. Abipraost on praosti alaline asetäitja ja abiline.

Praostkond on EELK struktuuriüksus, mis koosneb kirikukogu poolt kindlaks määratud kogudustest. Ida-Harju praostkonda kuulub hetkel 11 kogudust (allpool sulgudes koguduse annetajaliikmete arv 2010 seisuga):

* Harju-Jaani Ristija Johannese (194) - hooldajaõpetaja Jaanus Jalakas, diakon Lev Lekarkin

* Juuru Mihkli (178) - õpetaja Tauno Kibur

* Jõelähtme Püha Neitsi Maarja (148) - õpetaja Margus Kirja

* Jüri (318) - õpetaja Tanel Ots

* Kose Püha Nikolause (311) - õpetaja Mare Palgi

* Kuusalu Laurentsiuse (352) - õpetaja Jaanus Jalakas

* Leesi Katariina (104) - hooldajaõpetaja Jaanus Jalakas

* Loksa Püha Neitsi Maarja (141) - hooldajaõpetaja Jaanus Jalakas

* Prangli Laurentsiuse (16) - hooldajaõpetaja Tanel Ots, diakon Kalle Rebane

* Randvere (65) - hooldajaõpetaja Aare Kimmel

* Tuhala Kaarli (69) - hooldajaõpetaja Mare Palgi.

Praostkonna esinduskogu on vähemalt korra aastas kogunev praostkonna sinod, kuhu kuuluvad kõik praostkonna vaimulikud ja koguduste nõukogude poolt enda hulgast valitud igast kogudusest kaks ilmikliiget. Praostile on tema ülesannete täitmisel abiks praostkonna nõukogu, kuhu kuuluvad ameti poolest praost, abipraost ja kaks või kolm sinodi valitud liiget. Praostkonna dokumendihaldus on üle viidud konsistooriumi, mistõttu praostkonna sekretäri ametkohta enam praostkonnas ei ole.

Koguduse ja lehe toimetuse poolt soovime õpetaja Tauno Kiburile uues ametis jõudu, Taevaisa õnnistust ja juhtimist!

Kalev Kask

RISTITUD:

2. juunil 2011

Tiina Meinberg (Pae)

12. juunil 2011

Kristjan-Karl Meinberg

(s. 22. detsember 2005)

Märdi ja Tiina poeg,

ristivanemad Tiina Linamägi, Kaisa Vahtmäe ja Veiko Mishnakov

Monika-Merje Meinberg

(s. 8. veebruar 2004)

Märdi ja Tiina tütar,

ristivanemad Tiina Linamägi, Kaisa Vahtmäe ja Aivar Hiimäe.

Jeesus ütleb: "Laske lapsukesed minu juurde tulla, ärge keelake neid, sest selliste päralt on Jumala riik."

(Mk. 10:14)

KONFIRMEERITUD:

2. juunil 2011

Tiina Meinberg (Pae)

Kaisa Vahtmäe (Ingliste)

Jeesus ütleb: "Mina olen viinapuu, teie olete oksad. Kes jääb minusse ja mina temasse, see kannab palju vilja."

(Jh 15:5)

Tagasivaade leeriajale

Foto: Renno Jürgenson

Leeripäeval: keskel Kaisa Vahtmäe, Tauno Kibur, Tiina Meinberg; äärtel Monika-Merje ja Kristjan-Karl Meinberg, kes nädalapäevad hiljem ristiti

Miks ma tahtsin minna leeri? Oi kui raske see mulle tundus, kui õpetaja Tauno palus mul sellest kirjutada. Minu tee usuni. Mõned jõuavad sinna läbi raskuste, läbielamiste, mõned saavad selle kodunt kaasa. Minu lapsepõlv möödus Järlepas koos isa ja vana-vanematega. Kirikus käidi jõuluõhtul ja vaimulikel surnuaiapähtel, enam ei mäleta. Edasi tuli abiellumine ja laste sünd. Elutempo oli kiire, oma rõõmude ja muredega. Minu abikaasa ema oli Juuru koguduse liige. Tema kutsus mind vahel kirikusse jumalateenistusele.

Järjest enam tundsin, et ma tahan siia

tagasi tulla. Saada osalust koguduse, õpetaja ja Jumalaga. Ma tundsin hinges suurt rahu. Minus oli soov saada siin leeriõnnistus, tulla koos teiste kristlastega armulauale. Minus oli ka hirm, et ma olen hiline leerilaps ega saa hakkama. Õpetaja Tauno sõbralik ja julgustav suhtumine andis mulle julguse.

Pühapäeviti käin ma jumalateenistusel ning tean nüüd, kuhu kuulun ja seda on hea endas tunda. Mul on käia veel pikk tee iseenda ja Jumala tundmaõppimiseni. Aga ma tahan väga seda teed käia. Tahan olla viinapuoks Jumala aias, mis ei kuiva, vaid kinnitub

tugevalt puu külge.

Olen ristitud, saanud leeriõnnistuse, minu väiksesed lapsed on ristitud, oli südamlilik kohtumine õpetaja ja koguduse inimestega - see kõik on minu jaoks unustamatu. Seista perega altari ees, näha rahuolu laste särasilmades, tunda hinges suurt rahu ja tänutunnet Jumalale. Täna südamest õpetaja Taunot, koguduse laulukoori ja kõiki, kes olid minu kaaslasteks sellel imelisel teel! Tahan osaleda jumalateenistustel ja elada paludes ja tänades Jumalat.

Tiina Meinberg

Mind ristiti üheaastasena, seega ma midagi sellest ei mäleta. Aga olen alati uhkusega saanud öelda, et ma olen ristitud ja mul on ristivanemad. Viimase paari aasta jooksul aga hakkasin mõtlema ka leeritamise peale. Eelmisel aastal võtsin ühendust nii Rapla kui Juuru koguduste õpetajatega, kuid nad ütlesid, et leerikursused hakkavad juba läbi saama ja seega tol hetkel jäi mõte ainult mõtteks. Selle aasta jaanuaris tuli minu juurde kahe väikese lapse ema Tiina. Rääkis, et tema hakkas leeris käima ning küsis, kas oleksin nõus temaga koos seda teekonda läbima, et seejärel ka

hiljem tema laste ristiemaks hakata. Olin koheselt nõus, sest leeritamine oli mind ju eelnevaltki huvitanud.

Esmalt käisime pühapäeviti kirikus, siis ei tundunudki usk eriti huvitav. Aga esimeses piiblitunnis olukord muutus. Koguduse õpetaja Tauno Kibur on väga mõistlik ja laialdaste teadmistega inimene, kes on just sobiv juht kristluse juurde. Ta ei sundinud midagi peale, ei tüüdanud oma usujutuga. Ta seletas asjade olemust, õpetas ennast kuulama, enda sisse vaatama ja kõike märkama. Nagu ta ütleb, siis kõige tähtsam ongi see märkamine. Ahhaa! Loomulikult oli

selliseid huvitavaid hetki ja mõtteid palju, kuid nende avastamiseks peaks lugeja ise leerikursuse läbima. Kes veel ei ole kindlad või ei ole mõelnudki sellele, siis soovitan kindlasti mõelda ja leeris ära käia. Seal ei ole midagi karta ning kindel on see, et alati on kõige tähtsamad "õpilaste" endi mõtted ja ideed.

Nädal pärast leeritamist toimus laste ristimine, kus minust sai kahele väikesele põnnile ristieema. Lisaks uutele mõtetele ja tarkustele sain endale ka kaks last!

Kaisa Vahtmäe

Palverännak Santiago de Compostelasse

Esimest korda kuulsin võimalusest palverännakuks Santiago de Compostelasse umbes 15-20 aastat tagasi. Selle aasta aprillis sai see minu jaoks reaalseks. Käisin koos tütrega kaks nädalat palverännakul mööda "Prantsuse teed" Pamplonast kuni Carrion de las Condeseni.

Kõik teed viivad Santiagosse

Mis on Santiago de Compostela? Eurooplastel on kolm tähtsat palverännaku kohta: Jeruusalemm, Rooma ja Santiago. Santiagos on apostel Jakobi haud, kus käiakse juba tuhat aastat. Hiilgeaeg oli 11. - 13. sajand. Sellest ajast on pidevalt tekkinud asulaid, et teenindada rändajaid. Aastal 1993 kanti *El Camino de Santiago* UNESCO kultuuripärandite nimekirja.

Radu on mitmeid. Kõige populaarsem on "Prantsuse tee" (*Camino Francés*), mis algab Püreneedest ning on umbes 780 km pikk. Põhja-Hispaanias käiakse mööda põhjateed, mis on 900 km pikk. Kõik teed lõpevad Santiago de Compostela katedraalis. Kui oled läbinud viimased 100 km kas jala, ratsa või jalgrattaga, antakse sulle palveränduri tunnustus, millega kaasneb sinu nime ettelugemine suures katedraalis.

Kui tahta käia algusest lõpuni seda teekonda, siis pidavat kuluma umbes kuus nädalat. Sisse on arvestatud aeg ringivaatamiseks. Meie käisime 11 päeva ja läbisime umbes 30 kilomeetrit päevas.

Kollane nool ja merikarp näitavad õiget suunda

Lõpuni minna me seekord ei plaaninudki. Mõte teekond täies pikkuses läbida küpseb minus... Jätan selle teiseks korra.

Rajale võid minna ükskõik kus tahes, eelistades suuremaid kohti, et saaksid ennast registreerida. Sulle antakse palveränduri (*pelegrino*) pass, mille ettenäitamisel saad ööbida just palverändurite jaoks mõeldud öömajades (*albergue, refugio*). Passi on võimalik koguda templeid peaaegu igast

asutusest. Meie võtsime ainult ööbimiskohtadest. Ja siis hakka muudkui käima ja käima, silme ees ainult kollased nooled või merekarbitähis, millega on rada märgistatud. Eksimisvõimalus on väga väike, küll aga pead ise olema tähelepanelik.

Öömajad ehk *albergued*

Majutused on üldiselt tasuta (tasu suhteliselt väike, kolm kuni kümme eurot), mõned olid ka tasuta. Üldjuhul munitsipaalmajutused olid odavamad, erakätes olevad loomulikult kallimad. Erinevus oli vast ainult selles, et eramajutustes olid privaatsemad tingimused (väiksemad toad, hubasemad jne), munitsipaalöömajades olid pisut kehvemad tingimused (kõige suurem ruum, kus sai magatud, oli 100 inimest toas!!!). Võimalus oli südametunnistuse järgi teha annetusi. Aastal 2003, kui tütar käis sellel rajal esimest korda, olevat enamik *albergued* tasuta olnud. Tegelikult tundub, et paratamatult on sellele kõigele turismimaik juurde tulnud.

Igas ööbimispaigas on pesemis- ja söögikohad. Võimalus teha ise süüa või mõõduka tasu eest lasta endale ette kanda kolmekäiguline palverändurilõuna pluss vein (meie mõiste järgi pigem õhtusöök, sest enne kaheksat ei tulnud selline asi kuidagi kõne alla). Paar korda kasutasime seda võimalust ja üldjuhul kahetsema ei pidanud.

Siinkohal on paslik rääkida

Tüüpiline teetähis

Tee, lõputu tee...

asjaoludest, mis on seotud majutuse ja magamisega. Esiteks tubades on mehed ja naised segamini, just nii, kuidas sa ööbimiskohale jõuad, sedasi sind magama paigutatakse. Teine olukord puudutab norskamist. Kui ruumis magab juba kaks inimest koos, siis tõenäosusprotsent, et keegi ei norska, on olematu, liiatigi veel siis, kui ühes ruumis magab 100 inimest. Lisaks veel inimesed, kes juba kell viis hommikul kotte hakkasid pakkima, et teele minna. Ütlen ka seda, et sellel, kes niisuguseks katsumuseks valmis pole, on väga raske. Lõppude lõpuks võid ju magada ka hotellis, kui raha on.

Kulusid planeerisime 1km kõndimist=1€. Lisaks muidugi transport sihtkohta ja tagasi (lennuk, buss, rong). Ja loomulikult korralik reisivarustus on väga tähtis: kvaliteetsed matkajalanõud, vihma- ja tuulekindel riietus on rännaku õnnestumise alused.

Inimesed teel - rahvaste paabel

Väga palju on pensionäridest sakslasi, kes tõmbavad sinust mäejalamil vuhinal mööda, ja kellel kõigil on plaanis jõuda Santiagosse. Seltskond on muidugi väga kirju. Mõni rohkem suhtlemisaldis, mõni vähem. Kohtasin ka inimest, kellel oli silt rinnas, et ei soovi rääkida. Kõik on vastutulelikud, rõõmsad ja toredad. Tekib selline ühtekuuluvustunne. Pole oluline, kas teise palveränduriga vestled või ainult tervitad. Kohalike suhtumine ränduritesse on väga hea ja abivalmis.

Rännak ise on küllaltki üksluine. Hommikul alustad kõndimist, kõnnid, sõõd, puhkad, kõnnid edasi, öösel magad (kui norskamine ei sega). Ja hommikul jälle teele. Kõndisime tütrega eraldi. Hommikuti leppisime kokku, mis külas järgmisena ööbime ja mõlemad läksid oma teed. Igal inimesel on erinev käimiskiirus ja puhkamise soovid. Mõtelda on ka üksinda tunduvalt parem.

Mina fotoinimene ei ole, kuigi vaated,

mis avanesid, olid võrratud. Igast pilgust ja vaatest oleks võinud pilti teha. Aga enda kogemustest tean, et need pildid ei räägi teistele, kes kohal pole käinud, tegelikult midagi. Mina salvestasin kõik endasse. Põhjamaa inimese jaoks on loodus muidugi eriline: mäed, viinamarjaistandused, väikesed külad, igas külas pisike kirik. Kolm viimast päeva kõndisime aga täiesti sirgjoone järgi ja lausmaal. Loodus on tõesti eriline ja kummaline. Ja tundmused selle sees veel erilised. Kummaline oli kogeda tunit, nagu oleksid "Pallena üksi linnas". Asud hommikul vara teele, kõndijaid on veel vähe, mägine piirkond, kus järgmise nõlva või käänu taha pole midagi näha ja sina oled üksi ja kõnnid ja kõnnid. Selja taha ka ju kogu aeg ei vaata, kas ikka keegi veel tuleb. See kõik oli kummastav. Tegelikult on sellel peaaegu 800 kilomeetrit pidevalt mingi liikumine. Kes alustab varem, kes hiljem, igast ööbimiskohast läheb hommikul keegi teele. Ja kõik jõuavad kuhugi. Oma mõtetes ka.

Põhjuseid, miks inimesed palverännakule lähevad, on täpselt nii palju, kui on inimesi. Ja nii palju kui on teelisi, nii palju on ka erinevaid kogemusi. See tee pakub igale inimesele seda, mida ta vajab, mitte seda, mida ta soovib. Kõigest läbielatud, tundmustest, mõtetest ei ole võimalik, ei saa kirjutada, seetõttu sai kirjeldatud vaid välist ja korralduslikku poolt. Kui kellelgi tekkis huvi selle teekonna vastu, saab lähemalt lugeda:

<http://www.santiago-compostela.net/>.

Nii imelik, kui see ka pole, on järsust mäest allaminek tunduvalt raskem, kui üles...

Virge Kadarik

Juuru Mihkli kogudus arvudes aastal 2010

Annetajaliikmeid oli 178, neist täisõiguslikke liikmeid 54.

Jumalateenistusi peeti kokku 57.

Kesmine osavõtt jumalateenistustest oli 13-17 inimest.

Armulaualisi oli 477.

Piiblitunde peeti (okt 2010 - apr 2011) Kaius, Juurus, Järlepas, Härglas igas 5 ja Inglise 3 korda. Osavõtjaid keskmiselt 4-8, kokku aga üle 40.

Ristiti 9 inimest: 5 last ja 4 täiskasvanut.

Konfirmeeriti 5 inimest.

Laulatusi ei olnud.

Kiriklike matuseid oli 20.

Koguduse leht ilmus 1 korra.

Muusikatöös (segakoor) osales 14-17 inimest. Koor laulis kirikus 8 korda.

Laekumisi oli kokku 264 442 kr ja kulutusi 481 210 kr.

Juhatus koosolekuid peeti 4, nõukogu koosolekuid 1.

Projektis Teeliste kirikud 2010 osales vabatahtlikke kirikuvalvuritena ca 20 kogukonna liiget.

Üldiselt võib aastat pidada Jumala abiga kordaläinuks.

Põhiallikas: EELK Juuru Mihkli koguduse sõnaline aruanne 2010.

Laulupäevast Raasikul

Ida-Harju praostkonna laulupäev toimus tänavu 18. juunil Raasiku Ristija Johannese kirikus. Kõlasid ühised laulud: Williams "Isade Jumal"; U. Sisask "Püha" Eesti missast; C. Kreek "Ma tänan Sind, et oled mind". Praostkonna koguduste kollektiivid esinesid oma etteastetega. Kõik olid oodatud kaasa laulma.

Selle teate peale, mille saime EELK Kirikumuusika kodulehelt, tõttasime kohale ka meie - Juuru Mihkli koguduse koorilauljad Gloria Ilves, Lisanna Kadarik, Ilona Rassmann, Kaja Jalukse-Järvik ja meie südikas dirigent Ester Ilves. Asjaolude sunnil jäi otsustusaeg sinnasõiduks nii lühikeseks, et tulla said vaid vähesed. Meiega kaasa sai tulla ka meie tegemistes truu osaline Bivian Rahumägi ja meid toimetas sinna-tagasi Rein Järvik.

Nüüd veidikene meie võõrustajatest ja selle päeva organiseerijast. Korraldajaks oli Harju-Jaani kogudus ning kiriku organist ja koorijuht Liia Laanmets-Ojap ja ka koguduse rahvas. Lühidalt ka nende tegemistest kodulehelt: *Jumalateenistused kirikus on igal pühapäeval kell 11. Kogudusel on segakoor, kus laulab ligi 25 naist-meest.*

Tegutseb pühapäevakool. Kogudusel on sõprussidemed Salo-Uskela kogudusega Soomes ning Nässjö kogudusega Rootsisis. Kogudus annab Sirje Simsoni eestvedamisel välja oma ajalehte "Sõnumid" (ilmub 3-4 korda aastas).

Väga optimistliku ja avatud olekuga dirigent ootas meid juba kirikus. Meie jäimegi ainukesteks külalislauljateks Ida-Harju praostkonnast. Proovi aitas sujuvalt korraldada ka meie Ester, kes dirigeeris samal ajal kui organist saatis meid. Tunni ajaga olid plaanitavad laulud esitamisevalmis ja seejärel näitasid koguduseliikmed, kuidas nad olid oodanud lauljaid ja muusikuid praostkonna laulupäevale. Kohvilaud enne jumalateenistust oli kaetud käärkambris - ja see oli tõeliselt rikkalik. Nende tänulikkust meie tuleku üle ja meie tänulikkust nende külalislahkuse üle on raske sõnadesse panna.

Teenistuse algus hilines seetõttu, et diakon Lev Lekarkin sattus liiklussummikusse. Kannatlikult oodanud rahvas kuulas tänulikus meeles meie esitatut ja tänas meid ka peale laulupäeva lõppu ühises kohvilauas

käärkambris. Arutlesime ka mõtte üle, et miks ei võiks olla ühine laulupäev Lääne-Harju ja Ida-Harju praostkonnal.

Peapiiskop Andres Põderit tsiteerides: Ootan, et see aasta aitab väärtustada meie kirikus ja ühiskonnas nii kirikulaulu kui palvet. Viljakandmiseks vajab vabadus aega. Ja kas ei seo just laul ja palve kogudust! Seistes ühel meelega Jumala ees, oleme võitmatu ja rõõmus rahvas - jumalarahvas.

*Oh ära võta oma hella kätt
Mu laubalt
Las olla nii
Ja hõiskan rõõmulaule
Mul pole sõnu
Ainus viis mu huulil
Sind tänab kõige eest, mis olnud on
Ja tuleb.*

(Jaan Tooming, Kiituselaul Jumalale)

Kaja Jalukse-Järvik

Hingehoiutöö on Jumala kuulutamine ligimese kuulamise kaudu

"Oh, et mul oleks keegi, kes mind kuuleks!"

(li 31:35)

Läbisin EELK Usuteaduste Instituudis täiendõppekursuse "Eaka ja surija hingehoid", mis viidi läbi diakooniahaiglas Tallinnas. Koolituse tuum on selles, et õpime praktikast, õpime elust. Hingehoidjaks tuleb kasvada, et oskaksime kas aidata terveks saada või lihtsalt elada.

Psühholoogid õpetavad inimesi eluga toime tulema, annavad selleks vajalikke oskusi. Kui inimene hakkab surema, siis on ta aga abitu. Siis algab hingehoidja põhitöö - aidata mõtestada elu. Elu väärtus sõltub sellest, kui palju oleme surmaks ettevalmistunud. Arstid tunnevad ennast surma korral kaotajatena, hingehoidjad aga toetajatena.

Nii surija kui omaksed vajavad personali, teiste lähedaste ja

hingehoidjate tuge, võimalust oma elamustest kõnelda. Nad on ehk kaotamas tähtsaimat inimest oma elus ega suuda ette kujutada elu ilma temata. Uus olukord saabub enamasti küllaltki ootamatult. Lähedane on kriisis, mõtleb leinamõtteid ning vajab mitmekülgset psüühilist tuge vastupidamiseks ning raskest olukorrast terve psüühikaga väljatulemiseks. Omaste toetamine ei erine põhimõtteliselt surija toetamisest.

Peresisesed väärtused tagavad väärikama elulõpu, kui nende enda poolt on elu jooksul pandud tugev alus. Hingehoidja töö on väga tähtis, eriti nende inimeste puhul, kellel ei ole tugevat ja hoolitsevat perekonna toetust. On ülimalt oluline, et me ei peaks läbima suremist üksilduses, vaid et oleks vähemasti üks inimene, kes meid selles saadaks.

Küsimus ei ole üksnes vajaduses hoolitsuse ja kannatuste leevendamise järele, vaid võimaluses arutada teise inimesega sellises olukorras esile

kerkivaid elu põhiküsimusi. Kõikidele küsimustele ei ole vastuseid ja teise inimese tugi ei seisnegi neile vastamises, vaid eelkõige surija kuulamises ja toetamises. Teise inimese poolt kuulatuna ja toetatuna võib ta ise leida oma elu mõtte ja tähenduse. Seega on teine inimene tähtsaimaks hingehoiuvahendiks. Hingehoidlikus vestluses vastamata repliik toimib nii nagu vastamata kiri. Vastus on sõnaline, pilk, noogutus, puudutus jne.

Hingehoidlikus suhtes on kolm osapoolt: hingehädas inimene, hingehoidja ja Jumal. Hingehoidlik töö on takistuse kõrvaldamises inimese ja Jumala vahelt. Hingehoidlik tegevus algab oma abituse ja nõutuse tunnistamisest. Abi ei ole vastustes, vaid selles, et keegi jaksab kuulata küsimusi. Kannatlik kuulaja on õnnistus.

Bivian Rahumägi,
koguduse liige

Vana ja uus Juuru kirik

Vana Juuru kihelkonna keskuseks, südameks oli kirik. Esimene kivikirik rajati Juuru ilmselt 13. saj viimasel veerandil eelnevalt hävinud puukiriku asemele. Kirikut on sajandite vältel korduvalt ümber ehitatud ja laiendatud. Viimane põhjalik ümberehitus toimus aastatel 1893-1895, misjärel sai kirik oma praeguse kuju. Siinne artikkel püüabki heita veidi valgust sellesse kaugesse, juba enam kui sajanditagusesse aega.

Eellugu ja uue kiriku projekt

Vana keskaegne kirik vajas juba ammu uuendamist. Raha oli uue kiriku tarvis hakatud koguma juba eelmise õpetaja **Theodor Eberhardi** ajal, kümmekond aastat varem. Ent kui 1892.a asuti usuvahetuse liikumise laineharjal ehitama Juuru õigeuskirikut, otsustas kirikunõukogu kiirelt vana kitsaks jäänud kiriku asemele ehitada avarama ja esinduslikuma hoone. Ehitusloa saamisel Eestimaa kubermangu kubernerilt vürst Shahhovskoilt tekkis raskusi - kahe suure kiriku järele nii väikese vahemaa ulatuses ei olevalt vajadust. Kuid siiski lubas kuberner olemasolevat kirikut rekonstrueerida. Kapitaalremondi varjus ehitati kirik aga peaaegu uuesti üles.

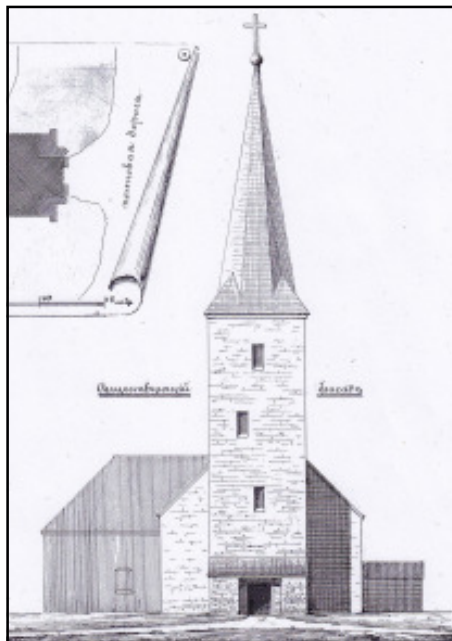
Uue kiriku projekti koostas Eestimaa kubermanguvalitsuse arhitekt, baltisaksa insener ja historitsismi esindaja **Erwin Bernhardt** (1852 - 1914). Sama mees, kes oli varem, lisaks rohketele renessansi sugemetega elamutele, ühiskondlikele ja tehasehoonetele (nt tehas Volta hooned) Tallinnas, projekteerinud Velise, Väike-Lähtru (valmisid 1889) ja Juuru (1893) õigeuskirikute ehituse ning Hageri luteriusu kiriku (1892) ümberehituse.

Uuendused kiriku ümber ja välisilmes

Ümberehitus algas 1893. aastal, vahetult peale 27. augustit, mil Juuru õigeusu kirik sisse õnnistati. Esmalt uuendati kiriku ümbrust. Kirikuaia läänepoolne (võimalik, et ka idapoolne) kiviaed toodi kirikule lähemale, mille käigus lammutati kaks kolmest mõisnike kabelist. Uuendustest üle jäänud kivimaterjal leidis ilmselt rakendust hiljem kiriku ehitusel, kuna ehitustööde ressursid olid piiratud. Ehitati 90 sülda uut aeda. Selle kõik tegid ära vabatahtlikult eesti koguduse liikmed 407 tööpäevaga.

Järgnes kiriku ümberehitus. Märtsis 1894 pidas tollane pastor **Carl Paul Martin Hasselblatt** vanas kirikus lahkumisjutluse. Ehituse ajal jutlustas pastor vennastekoguduse palvemajas. Maikuu pandi uuele kirikule kantsli endise trepikäigu orva nurgakivi ja kiriku ümberehitus võis alata.

Tänu pieteeditundele vana vastu säilisid vanast kirikust altariruum ja torni alusmüür. Keskaegne pikihoone, lõunaeeskoda ja käärkamber lammutati. Läänetorni ja vana

Vana kiriku fassaad
(EAA.33.3.2012, lk 11)

altariruumi vahele kerkis ristikujulise põhiplaani pseudogooti stiilis uus põhikorpus. Saavutades seeläbi sarnasuse keskaegse katedraaliga, mis oligi 19. sajandi teise poole protestantliku kirikuehituse ideaal. Valmis ka uus käärkamber, koori põhjaaken ning ristnurksed tugipiilarid. Ka tornikiiver ja torn ise sai uue sihvakama kuju. Stiiliilt pääses kirikus valitsema neogootika. Ehitustöid juhtis ehitusmeister **Hans Sinissov** ja tööde ülevaatajaks oli hr **Tre(u)mund**. Neile allusid lisaks kohalikele üle 100 töömehe väljastpoolt kihelkonda. Ümberehitus läks maksma 15 000 rubla, millest ühe poole annetas eesti ja teise saksa kogudus.

Uuendused kiriku sees

Põhjalikult muutus ka kiriku interjäär. 1895.a renoveeriti baltisaksa kunstniku **Sally von Kugelgeni**, kelle ema pärines Maidla mõisast, juhendamisel kantsel. Isiklikult renoveeris ta kantsli skulptuurid. Kuna kantsli viies külg asetati vastu võidukaart, paigutati figuurid ümber - evangelistid Matteus ja Luukas vahetasid kohad ja Kristus viidi kantsli ukse kohale. Samuti kavandas Kugelgen kantsli uue trepirinnatise, mille kaks reljeefi - Kristuse sünd ja Ülestõusmine on koopiad Pühavaimu kiriku trepikäigult, kolmandal on aga kujutatud uut kirikut ja taevasse tõusmas peaingel Miikaeli kätel vana keskaegne kirik. Ukse kaunis lillevanik paigutati väliskülje asemel siseküljele. Tisleritööd teostas **J.Johanson** ja maalritööd maaler **Kalf**.

Kirikusse maaliti ka kaks loosungit: võidukaarele Johannese esimesest kirjast *Jumal on armastus* ja vitraazhide kohale Luuka evangeeliumist *Au olgu Jumalale kõrges*. Viimane tekst on nüüdseks kahjuks

üle lubjatud. Seni kiriku võidukaarepalgil asetsenud 18. sajandst pärinev **J.V.Rabe** valmistatud krutsifiks paigaldati lõunapoolse rõdu seinale.

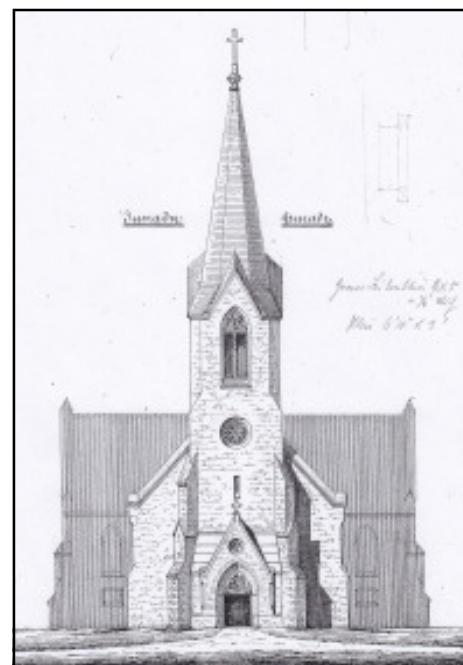
Kiriku patroon, Maidla mõisnik **Berend von Maydell** abikaasa **Annaga** (sünd. v. Helffreich) ning Pirgu mõisapreili **Cäcile von Wetter-Rosenthal** (sünd. v. Rosen) annetasid kirikule koori idaakendeks vitraazhid vastavalt Peetruse ja Johannese figuuridega. Purila mõisapreili **Molly von Helffreich** kinkis altariteki ja kaks ülehõbetatud uhket altarilühtrit. Kiriku eestseisja, Atla mõisnik **Konstantin von Barlöwen** koos õe **Elisabeth von Stackelbergiga** annetas kroonlühtri kiriku keskel.

Inglise mõisnik **Rudolf von Staal** kinkis rikkalikult kaunistatud lääneportaali ukсед ning lasi oma kuludega uuendada kantslit. Härgla mõisnik **Reinhold von Wetter-Rosenthal** ja Hõreda mõisnik **Wolter von Stackelberg** annetasid uue valgeist telliskividest ja raudväratega väravaehituse, praeguse peavärava.

Uue kiriku sisseõnnistamine

27. augustil 1895.aastal (vkj) toimus uue kiriku sisseõnnistamine. Oli ilus, jumalik päev. Kohale oli tulnud esinduslik seltskond: superintendent **Leopold Hörschelmann** Tallinnast, Ida-Harju praost **Woldemar Friedrich Kentmann** Kuusalust, Rapla, Jõelähtme, Harju-Jaani, Kose ja Nissi õpetajad.

“Ristirahva Pühapäevaleht”, mille toimetajaks oli praost Kentmann, kirjutab: *27-mal Augustil sai uus kirik Eestimaa kindral-superdenti L. Hörschelmann'i läbi sisse õnnistatud, mitme tuhande inimeste osawõtmisel. Kindralsuperdent, patroni herra, kiriku wõõrmündrid ja weel 6 õpetajat astusid kella 11 kiriku mõisast wäija ja läksid roongis uue kiriku poole, tee oli suurte auuwärawate ja noorte kuuskedega wäija*

Uue kiriku fassaad
(EAA.33.3.2012, lk 8)

ehitatud. Kiriku ukse ees pidas Jõelähtme õp. P. Loppenowe manitsust, siis andsid kiriku ehitajad võtme kiriku eestseisjatele ja kindralsuperdend keeras ukse lahti "Jumala Isa ja Poja ja Püha Waimu nimel"; kiriku seest kõlas kena koorilaul vastu ja rahvas hakkas igalt poolt kiriku sisse woolama. Küll oleks veel sissetulijaid olnud, aga kirik oli pea tungu täis; mõni hea tuhat inimest oli siiski veel õues. Sai kirik oma kantsliga, altariga ja kõige püha koja riistadega pühitsetud, siis hakkas Jumala teenistus harjunud kombel; jutlust pidas kiriku sees Kuusalu praus W. Kentmann, väljas Nissi õp. Bruhns; pärast jutlust luges veel kohaline õp. K. Hasselblatt

ehituse aruannet ette ja rääkis mõnda endisest Juuru kiriku ja koguduse lugudest ja möödalinud aegade mälestusest.

Pärast kirikut olid lauad kaetud ja paluti kehakinnitust nii hästi koguduse wööründritele ja koguduse ammetnikkudele, kui ka neile, kes olid eemalt tulnud kirikut pühitsema, ja räägiti ka sööma wahel mõnda tulusat ja armast sõna. Armas oli see päew ja kallis tema püha tallitus ja kõige osawõtjate meeles saab ta seisma kadumata ja wanemad saavad sest rääkima oma lastele, et põlwest põlweni Juuru rahvas saab meeles pidama: "See on Jumala auumaja paik meie seas, seal on

Issand ise kesk meie seas, seal walmistab ta meid oma puhta ewangeliumi läbi taewa riigi vastu!"

Neid ümberehitustöid meenutavad kantsli juures paiknev nurgakivi aasta-arvuga 1894, kantsli trepi reljeef peaingel Miikaeliga ning daatum 1895 kiriku peauksel ja pikihoonetulelipul. Nõnda sai enam kui sajand tagasi meie kirik sellise ilme, mida igal pühapäeval, kui taas oma sammud pühakotta seame, võime imetleda.

Kalev Kask

Maetud Juuru kalmistule: juuli 2010 - juuni 2011

Allikof, Olaf 03. 08. 1932 - 09. 10. 2010
Alliksaar, Valter 15. 05. 1919 - 10. 02. 2011
Ebarik, Tiit 23. 06. 1939 - 13. 09. 2010
Heinsaar, Laine 30. 08. 1930 - 04. 06. 2011
Holsmer, Silvi 16. 10. 1931 - 01. 09. 2010
Hurma, Endel 20. 11. 1935 - 01. 01. 2011
Kaljumets, Leida 06. 11. 1921 - 17. 08. 2000
Kebja, Herbert 11. 05. 1927 - 09. 05. 1994
Kebja, Lea 22. 11. 1929 - 05. 05. 2010
Kirbus, Ene 05. 07. 1947 - 13. 03. 2011
Lehtmaa, Leili 06. 01. 1921 - 05. 04. 2011
Len, Tiia 23. 10. 1931 - 24. 01. 2011
Lugima, Linda 29. 09. 1923 - 14. 09. 2010
Mala, Urmas 25. 08. 1949 - 04. 09. 2010
Miilsaar, Aare 30. 07. 1938 - 10. 06. 2011
Murd, Mait 19. 03. 1952 - 23. 04. 2011
Niinepuu, Urmas 03. 01. 1966 - 05. 04. 2011
Piirsalu, Arvo 17. 10. 1939 - 10. 01. 2010

Pika, Anne 18. 11. 1954 - 17. 06. 2011
Punder, Tõnu 25. 06. 1960 - 29. 07. 2010
Pöld, Maimu 06. 10. 1931 - 19. 07. 2010
Pölluste, Leida 02. 01. 1923 - 11. 01. 2010
Radiko, Erich 25. 05. 1924 - 14. 04. 2011
Radiko, Kalle 06. 06. 1960 - 02. 01. 2011
Raudmann, Ralf 20. 07. 1927 - 03. 11. 2010
Siir, Erika 14. 01. 1935 - 24. 04. 2011
Siniallik, Eldor 11. 10. 1933 - 30. 04. 2011
Telve, Luule 13. 09. 1932 - 25. 04. 2011
Toom, Björn 20. 04. 1998 - 20. 02. 2011
Treinberg, Nonna 14. 02. 1928 - 11. 02. 2011
Vacht, Rauli 21. 12. 1929 - 15. 01. 2011
Vahtramäe, Herman 21. 10. 1918 - 18. 02. 2011
Veinberg, Mart 30. 04. 1983 - 28. 05. 2011
Vetemaa, Ella-Benita 25. 01. 1921 - 19. 03. 2011
Iljina, Liia* 20. 07. 1933 - 29. 01. 2011

*(maetud õigeusu kalmistule)

"Aga igavene elu on see, et nad tunneksid sind, ainsat tõelist Jumalat, ja Jeesust Kristust, kelle sina oled läkitanud"

(Jh 17:3)

KOGUDUSE TEATED:

* **Jumalateenistus armulauaga** Juuru kirikus igal pühapäeval kell 11.00. Iga kuu 1. pühapäeval pärast jumalateenistust kirikukohv.

* **Teeliste kiriku** projekti raames on Juuru kiriku ukсед sel suvel avatud laupäeviti ja pühapäeviti kell 12.00-18.00. Uus kirikuvalvurite koordinaator on Lea Jalukse.

* **10. juuli kell 19.00 - Juuru VIII kihelkonnapäevade lõppkontsert.** Heli Veskus (sopran), Priit Volmer (bass), Kristel Aer (orel).

* **16. juuli kell 20.00 - Soolo & duo.** Kristi Mühling (kannel), Kristel Aer (orel).

* **19. juuli kell 20.00 - Õed Ilvesed ja klassika.** Liidia (klaver), Silvia (tšello), Aleksandra (viul), Damaris (sopran) ja Gloria Ilves (viul).

* **23. juuli kell 20.00 - Orelikontsert. Anne Kirstine Mathiesen (Taani).** Pääsmed annetusena.

* **21. august kell 11.00 - Kuldleeripüha jumalateenistus 1961.a leerilastele.** Pärast teenistust koosviibimine pastoraadis. Osavõtust palume teada anda Esta Jõestele (tel:53310143).

27. august - Koguduse väljasõit kirikuvalvuritele (transport tasuta), koguduse liikmetele ja meie sõpradele (annetus transpordikulude katteks). Külastatakse Piiistvere, Põltsamaa ja Kolga-Jaani kirikuid jm huvitavaid paiku, mis tee äärde jäävad. Osavõtust teada anda hiljemalt 20. augustiks Lea Jaluksele (55540803) või Esta Jõestele (53310143).

Koguduse kantselei (Tallinna mnt 24, 79401 Juuru, Rapla maakond) on avatud **K 12-18, P 9:30-10:30**, telefon **48 44 158**, e-post: juuru@eelk.ee.

Kodulehekülg www.juurukirik.ee.

Õpetaja Tauno Kibur (tel **56 450 552, 48 44 158**, e-post: tauno@eelk.ee).
Juhatuse esimees Kristjan Jalukse (tel **53 464 984**; kristjan@jalukse.pri.ee).

Toimetus:
Kalev Kask
Ülle Raavel
Martti Raavel